

YÜKSEK BİNALARDA TASARIM YAKLAŞIMLARIYLA BİRLİKTE REKREASYON ALANLARININ ÖRNEKLER ÜZERİNDEN İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Dr. Emre ÇUBUKÇU

Işık Üniversitesi, Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü

ÖZET

21. yüzyıl ile birlikte gelişen sanayileşme ve nüfus artışı büyükşehirlere göçü beraberinde getirmektedir. Nüfusun yoğun olduğu büyükşehirlerde ihtiyaç ve talepler doğrultusunda şehir hayatında farklı boyutlar kazanılmaktadır. Bu boyutlar içerisinde yüksek binaların artması, yeşil ve kullanılmayan alanların azalmasına neden olmaktadır. Kontrolsüz gelişen şehirleşme anlayışı beraberinde kullanıcıların şehir yaşamında ihtiyaç ve taleplerini karşılamasında zorlanmaktadır. Kullanıcıların; yeşil alan, rekreasyon alanı, spor ve aktivite alanı gibi alanların kullanamamasına neden olarak fiziksel ve sosyal açıdan alanı daralmaktadır. Bununla birlikte kullanıcıların psikolojik açıdan da dezavantaj durumları beraberinde getirmektedir. Yoğun bir yapılaşma sonrasında kullanıcıların bu tür alanlara ihtiyaç duymaktadır. Kullanıcıların ihtiyaçlarına karşılık verebilmek adına, dünyadaki birçok ülkede şehir planlaması yapılırken yeşil alan, rekreasyon alanları göz önünde tutularak, projelendirmeler bu çerçevede içerisinde gelişmektedir. Yeşil alanların kullanıcılarda yaşam kalitesine katkı sağlarken, gürültüyü kontrol etmek, ekolojik dengeyi sağlamak, biyoçeşitliliği desteklemek gibi etkileri de bulunmaktadır. Bununla birlikte birçok peyzaj uygulama yaklaşımları da kullanıcılar için alternatif alanların oluşmasına katkı sağlamaktadır.

Çalışmada da ele alınan yüksek binalardaki rekreasyon alanlarının; açık, yarı açık ve kapalı alanlarda uygulanan çatı ve teras bahçeleri, kat bahçeleri, kış bahçesi, iç bahçe gibi çeşitli bitkilendirme yaklaşımlarıyla kullanıcılara bireysel ya da çoklu kullanım için alanlarda yaratılmaktadır. Kullanıcıların günlük yaşamındaki olumsuz etkilerden uzaklaşması, fiziksel, sosyal ve psikolojik açıdan katkı sağlamak adına rekreasyon alanlarının hem kullanıcının yenilenmesi, hem de sosyalleşmesi imkanı da sağlanmaktadır.

Bu çalışmanın amacı; yüksek binalarda tasarım yaklaşımlarıyla birlikte kullanıcılar için tasarlanan rekreasyon alanlarının incelenmesidir. Kapsam dahilinde Amerika, Avrupa, Uzakdoğu ve Türkiye'den örnekler ele alınarak karşılaştırma yapılmıştır. Literatürde konuyla ilgili pek çok çalışma bulunmasına rağmen, kullanıcı psikolojisini merkeze alan yeterli sayıda araştırma olmadığı tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında birinci ekseninde yüksek binalar, ikinci ekseninde rekreasyon alanları, üçüncü ekseninde Amerika, Avrupa, Uzakdoğu ve Türkiye'de yer alan yüksek binalardaki rekreasyon alanları örneklerle incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yüksek Binalar, Rekreasyon Alanları, Bitkilendirme Yaklaşımları

INVESTIGATION OF RECREATION AREAS THROUGH EXAMPLES WITH DESIGN APPROACHES IN HIGH BUILDINGS

ABSTRACT

Developing industrialization and population growth with the 21st century bring migration to metropolitan cities. In metropolitan cities where the population is dense, different dimensions are gained in city life in line with the needs and demands. The increase in high-rise buildings in these dimensions causes a decrease in green and unused areas. The understanding of urbanization that develops uncontrollably has difficulties in meeting the needs and demands of the users in city life. Users; It shrinks the area physically and socially, causing the areas such as green areas, recreation areas, sports and activity areas to not be used. However, it also brings psychological disadvantages for users. After an intensive construction, users need such areas. In order to respond to the needs of the users, while urban planning is being done in many countries in the world, green space and recreation areas are taken into consideration and the projects are developed within this framework. While green spaces contribute to the quality of life for users, they also have effects such as controlling noise, ensuring ecological balance, and supporting biodiversity. In addition, many landscape application approaches also contribute to the creation of alternative areas for users.

Recreation areas in high-rise buildings, which are also discussed in the study; With various planting approaches such as roof and terrace gardens, floor gardens, winter gardens, interior gardens applied in open, semi-open and closed areas, areas are created for individual or multiple use for users. In order to help the users get away from the negative effects of their daily life and to contribute physically, socially and psychologically, the recreation areas are provided with the opportunity to both renew and socialize the user.

The aim of this study; It is the examination of recreational areas designed for users together with design approaches in high-rise buildings. Within the scope, examples from America, Europe, the Far East and Turkey were compared and compared. Although there are many studies on the subject in the literature, it has been determined that there is not enough research focusing on user psychology. Within the scope of the research, high-rise buildings on the first axis, recreation areas on the second axis, and recreation areas in high-rise buildings in America, Europe, Far East and Turkey on the third axis were examined with examples.

Keywords: Tall Buildings, Recreation Areas, Vegetation Approaches